

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

PIK LVII Ч. 258. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЛИСТОПАДА 1949.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 258. JERSEY CITY AND NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 5, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0897 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

КОМУНІСТИЧНІ ПРОВІДНИКИ ЗВІЛЬНЕНІ ЗА ПОРУКОЮ

ПОХІД ТОВНИ СПРИЧИНІВ МЕТУШНЮ І НОВІ
АРЕШТИ.

Нью Йорк, 3 листопада. — Одинадцять засуджених комуністичних провідників добилися звільнення з тюрми за порукою в загальній сумі \$260,000. Федеральний апеляційний суд не прихилився до внеску уряду, щоб порука винесла мільйон доларів ані не послухав внеску оборони, щоб випустити засуджених за кавцією \$10,000, тобто тільки, кілька виносить грошеву кара, на яку засуджені комуністи в додатку до тюрми. Звільнені з тюрми комуністи мають перебувати в окрузі федерального суду південної частини стейту Нью Йорк. Ця округа обіймає місто Нью Йорк і 11 повітів.

Грошева порука виносить по \$30,000 за таких засуджених: Юджин Деніс, Джан Вільямсон, Джейкоб Стечел і Ірвінг, Поташ. По \$20,000 за таких: Бенджамін Дейвис, Генрі Вінстон, Джан Гейтс, Гілберт Грін, Карл Вінтер і Гус Голл. Кавцію склали про-комуністична організація звана „Конгресом Цивільних Прав“. Вона свого часу заложила була поруку за гергарда Айслера, який втік з ньюйорського порту польським кораблем.

„Похід перемоги“ й арештування ворахобників.

Ледки випустили засуджених коло година шостої вечір, а вже коло год. 8-мої зібралася пріх і лівні Бенджамін Дейвиса на вічу в залі на передмісті Гарлем, замешканій ніграми. Там виголосив промову нігерський співак Пол Робсон, а потім Дейвис. Цей останній сказав, що він завдає своє звільнення постави його прихильників. При цій нагоді Дейвис „виатіркував“ суддю Медіну за присуд. Після промов пішла товпа походом в напрямі іншої залі, щоб там відбуті інше віче. Поліція супроводжала Дейвиса й двох інших засуджених, а саме Вінстона й Тамсона, але побіч поліції їхало вантажне авто з голосниками, з яких раз-ураз виголосувало промови проти поліції за її „брутальність“. Коли поліція пробувала усунути авто, товпа зчинила метушню, а з вікон посилалися на поліцію цегли й пляшки. Ранених є 4 поліцаї. Серед метушні арештовано шістьох ворахобників, які відповідають за непослух влади.

К.І.О. В КОНКУРЕНЦІ З КОМУНІСТИЧНОЮ ФЕДЕРАЦІЮ.

Клівленд. — Конвенція Конгресу Індустріальних Організацій рішила підтримати організацію нової світової Федерації Праці для сплинення сили Світової Федерації Робітничих Юній, яка попала під комуністичний диктат. Резолюцію підтримали праві делегати, а ліві тільки маркували свою опозицію. Дуже різкі промови проти комуністів виголосили Джозеф Корен, з юній морських робітників і Джейкоб Потоскі, з кравецької юній. Корен незвичайно гостро критикував Гері Бріджеса з юній докових робітників на Західному побережжі, критикував Гері Бріджеса з юній докових робітників на Західному побережжі, називаючи його просто „брехуном“.

МІНІСТРИ ТРЬОХ ПОТУГ ЗІДУТЬ- СЯ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ

Вашингтон, 3 листопада. — Міністри закордонних справ трьох потуг, а саме Злучених Держав Америки, Великобританії й Франції зідуться наступного тижня, мабуть в середу або в четвер у Парижі, щоб зробити загальний перегляд закордонної політики усіх трьох держав. З ізд запропонував британський міністер Ернест Бевин, який твердить, що такі наради не пошкодять нікому, навіть німцям. Французький міністер Роберт Шуман турбується експортом німецьких виробів і тому має свої замітки, а секретар стейту Дін Ачесон виїде до Парижа після конференції з совєтським міністром закордонних справ Андреем Вишинським. Конференція з ним відбудеться з початком тижня.

ПІДГОТОВА ДО ПРИЗНАННЯ КИТАЙСЬКОГО КОМУНІСТИЧНОГО УРАДУ

Вашингтон. — З достовірних джерел наспіла вістка, що британський уряд рішився признати комуністичний режим в Китаю. Оповідка про це появиться цими днями. Такий крок Великобританії матиме вплив на її союзників, головна на держави, приналежні до Британської Спілки Народів. З великих держав одні Злучені Держави Америки будуть в клопоті, що тоді їм зробити. Рішальні американські чинники переконані, що їм годі буде опертися загальному напрямкові. Акція китайських і світових комуністів дає притоку до думання, що вони нарочно роблять потягнення, щоб приневолити Америку до признання їхнього режиму в Китаю. До таких потягнень зараховують арештування американського генерального консула Ангуса Ворда в Мукдені, про що китайці не оприлюднили навіть належних вістей, а стримали його каблеграми до американського уряду. Міжтим Америка заборонила вивіз олію й газоліну до комуністичного Китаю, щоб такі припаси не попали в руки Совєтів.

АЛЛЕН В СПРАВІ ПІДТРИМКИ АМЕРИКИ ДЛЯ ТІТА

Асистент секретаря стейту Джордж В. Аллен, який має виїхати як амбасадор до Югославії, сказав на пресовій конференції, що підтримка, яку дає Америка маршалу Тітові, є оправдана. Це перший раз уряд заявляє відверто, що підтримує Тіта. Як підставу до такого становища Аллен подає такі аргументи: Злучені Держави завжди підтримують незалежність націй. Якщо якась нація переверне на підставі договору. Нема сумніву, що незалежність Югославії є загрожена Росією. Другим аргументом є це, що Америка рішує протиставити агресії і тому стала по боці Тіта.

ВЛАСНИКИ КОПАЛЕНЬ ІДУТЬ СОЛІДАРНО.

Вашингтон. — Власники копалень м'якого вугілля з стейту Індіани відкинули пропозицію голови майнерської юній, щоб вести окремі переговори для наладнання страйку. Вони відповіли, що вугілляна справа є загальною красвою справляю й тому їй треба наладнати на загально-красвих підставах.

СОВЄТИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО НОВІ ВІДКРИТТЯ В РАДІАЦІЇ АТОМУ.

Москва, 4 листопада. — Совєтська Академія Наук повідомила про „нові відкриття“ в характеристиці радіації з атомового ядра, не подаючи точніших висновків. Президент Академії, Сергій Вавілов, твердить, що совєтські вчені теж встановили характер перших космічних промінів, що приходять з простору в атмосферу землі.

ВАЖЛИВІ РІШЕННЯ З.У.А.Д. КОМІТЕТУ В СПРАВІ ПЕРЕ- СЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

Філадельфія, 4 листопада. Екзекутива ЗУАДКомітету на своєму останньому засіданні поробила такі ствердження і виснесла такі постанови:

1. На всіх 7,000 індивідуальних завірень, всесених до ЗУАДКомітету, тільки 500 осіб вирівняли або зложили й більші суми на покриття коштів транспорту спроваджуваних ними скитальців. Около 1,000 осіб зложили на ці кошти суму від 5 до 25 доларів, а 5,500 осіб не зложили на це ані цента.

2. На всіх 1,200 скитальців, спроваджених на родинні завірення, тільки одна третя частина зложила на транспорт повну суму, або й більше, а інші не влатили досі нічого.

3. На всіх 8,000 новоприбулих іммігрантів, спроваджених на безімненні завірення ЗУАДКомітету, тільки 200 звернули повні або частинно видані Комітетом кошти на їх приїзд і транспорт. Інші досі не звернули ще ані одного долара. До цієї групи належать теж деякі професіоналісти, яких Комітет не тільки спровадив, але й допоміг їм дістати zatrudнення.

В обличчя таких фактів, Екзекутива ЗУАДКомітету рішила цю дорогою подати до загального відома, що:

а) Всі родинні і поімненні завірення для тих людей, які ще не приїхали, будуть ЗУАДКомітетом анульовані, якщо спонсори не заплатять повної суми на транспорт найпізніше до дня 11 листопада.

б) На майбутнє ЗУАДКомітет буде живити тільки нові форми завірень, з тим, що при внесенні аплікації треба рівночасно влатити \$25 на адміністративні видатки. Певна сума на покриття коштів транспорту з порту до місця призначення повинна бути вплата негайно після повідомлення, що скиталець в Європі, для якого виставлено завірення, вже одержав європейське імміграційне число.

в) Тому, що в останньому вже майже всі наші громади відмовилися приймати і заопікуватися спровадженими ЗУАДКомітетом новими іммігрантами, Екзекутива Комітету з великим жалем змусила надати повні припинити імміграцію на анонімні завірення і допускати тільки візирі того, як приходять від громад, організацій чи подиночків, громадян зголошення готові прийняти нового іммігранта.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ХЕМІК ВІДЗНАЧЕНИЙ НАГОРОДОЮ НОВЛЯ

Стокгольм, 4 листопада. — Щорічну нагороду Нобля за наукові досягнення в хемії достав американець д-р Вільям Френсіс Джіок, професор фізичної хемії на Каліфорнійському університеті. Нагороду у фізиці признали японцеві, д-рові Гідекі Юкава, що є тепер відвідуючим професором фізики на Колумбійському університеті. В цьому році нікому не признали нагороди в літературі, бо ані один з кандидатів не одержав потрібної кількості голосів. Д-р Джіок одержав нагороду за його наукові досягнення в ділянці термодинаміки, зокрема щодо відношення між субстанціями та найнижчою температурою.

СКАНДИНАВСЬКІ НАРОДИ ЗАПОВІДАЮТЬ МИТНИЙ СОЮЗ

Париж, 4 листопада. — Під впливом витвореного війною та її наслідками загального господарського положення в Європі та в рамках цілої системи відбудови знищених війною країн, в європейських господарствах заходять зміни, що матимуть далекойдуче значення.

Ідеться насамперед про більшу інтеграцію господарств поодиноких країн та створення „одного великого ринку“, яке в останньому домагався адміністратор Плян Маршала, Пол Дж. Гофман. У відповідь на це домагання, міністри закордонних справ Норвегії, Швеції і Данії поінформували вчора амбасадора Плян Маршала, Аварея Гарримана, що вони задумують почати негайну акцію для створення митного союзу цих трьох країн та скасування торговельних обмежень. Вони рівночасно висловили надію, що їх союз стане короткої частиною ширшої господарської інтеграції європейських країн. На домагання Гофмана вже дала свою відповідь теж Британія, як її канцлер skarbnici, Сер Стаффорд Кріппс, заявив, що Британія може прилучитися до цієї акції тільки під кутом інтересів країн казначейства, даючи їм першорядство в своїй торговельній політиці.

О.Н. ДОМАГАЮТЬСЯ НОВО-
РОТУ ГРЕЦЬКИХ ДІТЕЙ.

Лейк Сокекс, 4 листопада. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї ухвалив вчора резолюцію в справі повороту грецьких дітей, вивезених червоними партизанами під час громадянської війни з Греції до країн совєтських сателітів. Згідно з урядовими грецькими обчисленнями, бо л ь ш е вики тримають ще досі около 25,000 грецьких дітей в Чехословаччині, Польщі, Румунії і Болгарії.

ЮГОСЛАВІЯ ТЕПЕР ПРОТИ
ІНТЕРНАЦІОНАЛІВ
ВЗАГАЛІ.

Лейк Сокекс, Один з провідників збудованого проти Москви югославського „національного комунізму“ та член югославського Політбюро, Мілован Діляс, що тепер є членом югославської делегації в Об'єднаних Націях, заявив вчора, що його країна є тепер взагалі проти всяких комуністичних і соціалістичних інтервенцій, Він вважає, що соціалізму не можна будувати при допомозі закордонної інтервенції.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ МАСОВІ
ВТЕЧІ НІМЦІВ НА ЗАХІД.

Берлін, 4 листопада. — Місцева преса стверджує далшу хвилю масових втеч німців зі совєтської зони на захід. Між втікачами є багато осіб, які початково грали визначну роль в комуністичній політиці. В останньому втік до британців Ганс Еріх Альбрехт, що був головним прокуратором совєтського суду в Потсдамі.

ЧАСТУШКИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Прага, 4 листопада. — Між чехословацькою та Совєтським Союзом підписано окремі договір, на підставі якого чеські радіостанції зобов'язуються передавати більше совєтської музики та „інших програм“.

ПОЛІКІ ЛІКВІДУЮТЬ ШЕ
ОДНУ ГУМАНІТАРНУ
ОРГАНІЗАЦІЮ.

Варшава, 4 листопада. — Вільям Веін, директор Американ Джойнт Дистрибушн Коміті, повідомив вчора, що польський комуністичний уряд наказав припинити далшу діяльність цієї гуманітарної установи. Після припинення діяльності Міжнародного Червоного Хреста і КАРЕ, це вже третя харатативна організація, що впала жертвою більшовицької залізної заслонки.

РАДА ЄВРОПИ РОЗГЛЯДАЄ НІМЕЦЬКЕ ПОДАННЯ В СПРАВІ ЧЛЕНСТВА.

Париж, 4 листопада. — Вчора тут почалися наради екзективного Комітету Ради Європи, зложеного з 12 міністрів закордонних справ країн, що є членами Ради. На порядку нарад було подання західно-німецької федеративної республіки в справі прийняття її в члени, але в Комітеті виникли непорозуміння щодо процедури і компетенції, і тому далші наради в цій справі відложено до сьогодні. Рівночасно повідомлено, що подання про прийняття в члени вплинуло теж від провінції Саарщини, включеної у французьку господарську систему, але з власним самоуправлінням.

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ ВИБРАВ МІСТО БОНН НА СТОЛИЦЮ.

Бонн, Німеччина, 4 листопада. — На порядку нарад нижньої палати західно-німецького парламенту була вчора справа столиці для нової республіки. Парламент більшістю 200 голосів вибрав на неї місто Бонн, в якому велися всі підготовчі праці для проголошення республіки та яке цілком звільнено від західної окупації. 176 послів голосували, щоб столицю перенести до Франкфурту.

СОЦІАЛІСТИ ЗАЛИПАЮТЬСЯ В АВСТРИЙСКОМУ УРАДІ.

Відень, 4 листопада. — Після довгих переговорів, австрійські соціалісти погодилися створити спільно з переможною у виборах Народною партією новий коаліційний уряд країни. Стверджується, що першим завданням нового уряду буде вирішити девальвацію шилінга, достосовуючи його до останньої переоцінки інших європейських валют.

ЧЕСЬКІ ЄПІСКОПИ МАЮТЬ ПРИСЯГАТИ ПЕРЕД ПРЕМ'ЄРОМ.

Прага, 4 листопада. — Тут офіційно повідомлено, що архієпископ Беран та всі єпископи муситимуть присягнути вірність комуністичному режимові перед прем'єром Запотцьким. Всі інші священники присягатимуть перед міністром церковних справ або перед місцевими властями. Рівночасно повідомлено про поділ категорій, визначаючи їм в цих категоріях теж державну платню.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПРЕДПЛАТА:	
На рік	\$7.00
На пів року	\$3.75
На три місяці	\$2.00

SUBSCRIPTION RATES:	
One year	\$7.00
Six months	\$3.75
Three months	\$2.00

Foreign and Jersey City Rates:	
One year	\$10.00
Six months	\$5.25
Three months	\$2.75

Monday's issue (the Ukrainian Weekly English language supplement):

One year	\$2.50
Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА ЕКРАНІ ПОДІЙ

НОВА САМОСТІЙНА ДЕРЖАВА

Велика радість огорнула делегатів Генеральної Асамблеї Об'єднаних Держав, як їх повідомлено, що в Газі підписано документ, у якому Голландія перенесла свої суверенні права щодо Індонезії на Республіку Злучених Держав Індонезії й то перенесла "безумовно" і "невідклично". Засумували тільки одиниці представники СССР та його сателітів. Вони одиниці не оплескували цієї радісної події, що навіть там в далекій Індонезії, країні джунглів, нарід добився свого права бути повним господарем на своїй землі.

Голандія, що правила Індонезією триста років, отже зрештеша усіх тих "аргументів", які досі виправдували це правління і згодилися визнати нову республіку цілком самостійною і суверенною, навіть добачуючи в тому кроці нову світлу будучину для обидвох країн: Голандії та Злучених Держав Індонезії. Коли ж до цього ще додамо, що у вступі до конституції цієї нової республіки підкреслено такі речі, як Божу силу, демократію, націоналізм, права людини і соціальну справедливість, то хіба легко зрозуміти, чому обличчя советських делегатів покрилось сумом. Ці великі цінності, як бачимо, прийнялись уже навіть у далекій Індонезії, слух про них уже дійшов навіть до джунглів. "Голос Америки" готов вістку про це поширити між рабами "найдемократичнішої в світі республіки". Що ж тоді буде? До того відпав один з важких советських пропагандистів кличів про американський, британський та голландський імперіалізм. Як тут радіти, як не сумувати!

Такі великі події, як повстання нової держави, хоч довго підготовлювали, не розв'язуються самими підписами на документах. Треба буде обидвом сторонам теж і тут докласти достатньо великих зусиль, щоб усе увінчалось справжнім успіхом. Це самозрозуміле. Проте велике діло вже започатковане, головні перешкоди усунені. Тепер залежатиме від розуму і такти політичного проводу в Індонезії та Голандії, щоб розв'язати шляхом обоюдної поступки ще цілий ряд економічних проблем. Та це вже другорядна справа.

Згадуючи за повстання Злучених Держав Індонезії як самостійної та суверенної республіки годі поминути ту роль, яку відіграли Злучені Держави Америки в цій великій історичній події. Загально відомо, що Індонезія була вже довгий час такою міжнародною проблемою, що заставляла департамент стеїту дорікати голландському уряду кілька наворотами і то навіть в доволі гострім тоні. Це тим замітніше, коли знаємо, що Злучені Держави були завжди з Голандією в якнайкращих відносинах та що ця країна має багато доброго завдячувати іммігрантам з Голандії, що були одними з перших, що кляли основи під погугність Америки. Індонезія була одначе тою болячкою, що псувала довго ці традиційні добрі відносини, бо Злучені Держави с за безумовну і цілковиту ліквідацію давньої колоніальної системи правління в цілому світі. Отже нема найменшого сумніву, що голос Злучених Держав завжди дуже багато на цьому, що світ збільшиться тепер на одну вільну і демократичну державу. Це треба добре запам'ятати тим усім, що думають про визволення соток мільйонів людей з неволі в Європі. Коли американський голос заважає навіть на волі в джунглях, то хіба повинні дати себе почути ще голосніше там, де гинуть люди за старою культурою і то гинуть десятками мільйонів через кремлівський терор.

В світі продовжується стан ані війни ані миру. Не зважаючи на всі словні вияви "доброї волі" та на всі "тверді перекопання" формальних представників поодиноких країн про "можливість життя і співжиття" між двома домінуючими системами: західно-демократичною і советсько-тоталітарною, прірва між цими двома світами шораз поглиблюється, і навіряд чи сьогодні є ще багато таких наївних, які думають, що їм пощастить засипати чим іншим ніж руїнами нової війни.

На цю тему коротко і ясно висловила недавно пішурадова турецька газета, заявляючи, що по її думці західні союзники поповнили велику помилку, допомагаючи ще навіть закріплювати советський режим в Європі після другої війни. Другу помилку поповнили західні потуги, не використавши навіть дипломатично своєї переваги, яку давала їм атомова бомба та чекали аж її матиме теж Советський Союз. Сьогодні ще Захід має реальні можливості "так або інакше" розплатитися зі Советами і якщо того не зробить сьогодні — завтра вже може бути запізно. Подібні думки висловили про західно-советські стосунки бувши американський командант Берліна, ген. Говлі. Советів він називав "коломасальними брехунами і обманцями", які навіть з мішка картопель намагаються робити політичну "проблему".

Центром світової уваги є тепер без сумніву советсько-югославський конфлікт, що у великій мірі править за фокус советсько-західних стосунків. Цей конфлікт увійшов у свою грізну стадію. Після пропагандистської "батарії", яка продовжується, Совети сконцентрували на кордонах Югославії своїх 9 дивізій, в тому 4 моторизовані. Тіто зі свого боку теж не лишається позаду і проголосив "майже мобілізацію", поклавши до військової служби резерви та задержавши в службі тільки що вивільнені річники. Західні союзники, досягнувши великий успіх перемогою національних військ в Греції, "живо заінтересовані" тепер теж в подіях в Югославії.

Проте, познайомлені з большевицькими лайдацтвами політичні знавці ставляться зі серйозними застереженнями до цілої авантюри. Навколо Югославії та її конфлікту з Москвою і сателітами, счинився тепер величезний галас. Тіто відверто і замашисто відбиває советські атаки і сам атакує, міжнародні пресові агенції подають шораз нові сенсації, деякі вже побачили американсь-

кий представник ще засідає разом з представником національного Китаю між "великими" в Об'єднаних Націях. Там же Китай вніс формальне зажелання проти Советів за загрозу для миру на Далекому Сході. Злучені Держави і Британія підходять до цієї справи переважно з бізнесової точки зору.

В останньому знову заговорено про можливість приспіненого мирового договору з Японією. Після кількох революцій та під сильним напором Злучених Держав Голандія признала "безумовну і невідклично" суверенність Індонезії. В цілій Азії самі азійські народи плянують проти-комуністичний блок, що поступово кристалізується.

На цьому політичному тлі відбуваються загальні господарські перемиї, одні з одними тісно зв'язані. Під впливом американським впливом європейські країни практично починають змагати до "одного великого ринку", касуючи поступово взаємні торговельні обмеження.

Це в короткому події, що про них загально говориться та оцінюється. Рівночасно з тим відбувається великанське змагання в організації оборони, розвитку і фабрикації зброї, творення нових ресурсів і нових баз та підготовки нових планів. І всі роблять це під кутом оборони, запевняючи про власне мирне настання. Явний політичний гри, з усім ті сезоновими сенсаціями, відповідає та єм на для публічної опінії підготовки останнього ауту, що мав би коментарів до них виходило б, що характер цієї розгрізки вже давно вирішений і залишається ще тільки проблемою часу.

В. Оренчук.

Закон про відшкодування

(Під увагу бувшим політ'в'язням німецьких концтаборів).

Закон про відшкодування для бувших політ'в'язнів німецьких концтаборів це п'ятьлітні вперті змагання всіх жертв нацистського терору без огляду на народність. Не зважаючи на прихильне наставлення до цієї проблеми всіх краєвих урядів Німеччини — проект закону був два рази змінюваний. Завдяки вмішанню в цю справу американських окупаційних властей ця зміна вийшла на користь так званих діпів. Перша редакція виключала цю категорію осіб від користання з цього закону і щойно на категоричну відмову Вейсського Американського Правління затвердити його Краєва Рада німецьких південних країн не робить в другій редакції різниці між німцями і діпстами.

Несамовита політична спілка

З нагоди передвиборчої кампанії в місті Нью Йорку приходить до інтересних розкриття у таборах конкуренційних кандидатів на посади міста. Одні з них є оперти на загально вісних фактах, інші на непотверджених вістях. Взаємні закиди й рекримінації не звертали б загальної уваги, якщо б вони були звернені тільки до особи одного або другого кандидата. Міжним вони звернені більше на адресу політичних груп, а то й партій і тому стають загальнішими ніж можна було передбачувати.

Мабуть найбільш непожеданний закид під теперішню пору є закид спілки з комуністами з огляду на небезпеку, яка йде від Комуністичної партії не тільки для самої Америки але й для вільного світу. Таку спілку часто таврують в Америці як "нечесну спілку" ("укул-голі алаїєнс"), тобто таку, яка не визнає прийнятих в культурному світі моральних засад.

Існування такої спілки в недавню-минулому витягнув наверх теперішній кандидат на посади міста з рамені Демократичної партії, Вільям О'Двайер, який займає становище посади міста від чотирьох років, перебравши його з вибору по своїм попереднику, загально відомим посади місту Фіореллі ЛаГвардія. На передвиборчій в'їз в Карнегі Голл у понеділок 31 жовтня О'Двайер заявив, що Комуністична партія захопила в свої руки департамент добродійності і з нього тягне фонди на підтримку його політичного противника, Віта Маркантонія, який теж кандидує на посади міста. Маркантоніо це формально кан-

дидат Американської Партії Праці, яка від свого початку йде по большевицькій лінії. Таку саму лінію втримує й Маркантоніо не тільки у своїх промовах і заявах, але й під час голосування в палаті репрезентантів варшingtonсько-го конгресу, якої він є членом.

О'Двайер твердить, що комуністи, опанувавши департамент добродійності, роздають з нього допомогу своїм прихильникам і від них дістають фонди на комуністичну агітацію на вибір Маркантонія. Це значить, що грошей, які складають громадяни Америки на підмогу бідних, ривається на підтримку кандидата, який ворожо відноситься до Америки. О'Двайер сказав, що таку систему впровадив його попередник, посади міста Ля Гвардія, який був кандидатом злучених партій: Республіканської й Партії Праці і ця система перетривала досі. О'Двайер обіцяє зреформувати департамент добродійності, якщо буде вибраний посади містом повновно, бо дотепер він не мав часу цього зробити. На всякий випадок він — як каже — перевів уже реформу в департаменті комунікацій, який теж опанували були комуністи і завжди загрожували застановленням руху на міських соборах, трамваях і оїнібусах.

На відправу проти закидів О'Двайера в сторуку республіканців і Маркантонія не треба було довго ждати. Вже у вівторок сказав другий політичний противник О'Двайера, кандидат злучених партій, Республіканської й Ліберальної Ньюболд Моріс, що при

(Довідчення на стор. 3-й)

помер (користає рідня), або вивіддував, однак перетин мешкав в Німеччині, або 1. 1. 1947 жив в одній з Д. П. таборів.

Вдови по бувших політ'в'язнях, їхні діти, чи ті особи, які були на удержанні померших і вони жили якийсь час в Німеччині, а тепер перебувають в Америці — повинні реєструватися теж. Закон говорить про них як "Гінтерблєне" (позіставші) і трактує їх на рівні з політ'в'язнями. Внімок становлять ті вдови, що вдрує вийшли заміж і вони тим самим не користають з нього.

Ті політ'в'язні, які в часі побуту в кацеті, або в тюрмі стратили здоров'я (набавилися сухіт, окалічили в часі бомблення) і це ушкодження перевищує 30% фізичної спроможності — одержуватимуть місячну ренту, яка в певній сумі капіталу може бути виплачена одноразово (пар. 14, 2, 3). Висоту її устійнюватимуть окремо в залежності від поодиноких згодожених випадків. Претенсії до втраченого нерухомого майна можуть згодожувати лише ті, яких майно було на терені Райху, створеним по 31 грудні 1937 р. Кожний, без огляду на це, яке стратив майно чи здоров'я одержить 150 нім. марок (\$1 = 3.30 н. м.) за кожний повний місяць побуту в тюрмі чи кацеті як винагороду за позбавлення свободи.

Тому як уповажений цент-ралею Л. У. П. В. в Європі українських політ'в'язнів на Америку прохає всіх бувших політ'в'язнів німецьких концтаборів, їхніх вдів і сиріт в цілі реєстрації подати на мою адресу: Dr. W. Orenczuk, 21 Brookfield St., Ludlow, Mass. такі дані: свої персоналія, теперішню адресу, де був арештований, причина арештування, від коли до коли сидів (по-

(Довідчення на стор. 3-й)

1 дивізію, українці лише 1 полк).

(Дальше буде).

МІЛІТАРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ

1) **І. Вступні уваги.** Все ж, так думаємо, така праця не буде зайвою. Вона може і повинна в інтересах майбутнього викликати зацікавлення до різних, в ній порушених, проблем — себто, студіювання та опрацювання їх. Вона також може бути у певній мірі схемою праці для наших до такої міри праці лізіз повинна б оперітися, та не може вона мати практично-го застосування, бо взагалі всі потенціальні можливості нашої батьківщини використує ворог. Ми не можемо навіть знати, як далеко поступив розвиток експлоатації всіх потенціальних вартостей нашої землі та потенціальних сил нашого народу.

можливості її суверенного державного існування. Є цілком зрозумілим, що в аспекті: неополітичне і сучасне політичне положення України, значення української політичної еміграції, конечність боротьби українського народу за державність в перманентній небезпеці під загрозою зовнішніх факторів, представлення мілітарного потенціалу України є оперте на тенденції практичного наставлення його аналізів в бік єдиного потенціального ворога — Московщини. Абстрактні дослідження мілітарного потенціалу України в наших умовах розминалися б з ціллю.

В тексті впроваджуємо та користуємо з модерних понять і окреслень, що відповідають сучасному стану військової науки, яка рвнож постуває відповідно до прогресу всіх духових та матеріальних надбань людства, зокрема в галузі технічної культури.

II. Поняття мілітарного потенціалу.

В понятті "мілітарний потенціал" належить бачити органічну, тотальну — себто з використанням повного напруження — спроможність держави (народу) виконати політичні завдання, що обумовлюють її (його) існування, а які в міжнародній ситуації існують в перманентії. Статична сила держави (народу), як підстава її мілітарного потенціалу, повинна бути так з'організована, щоб її динамічний вияв у часі та просторі відповідав кожноразовим політичним вимогам та завданням. Мілітарний потенціал має границі, що залежать від питомої вартості його складових елементів. Це твердження висуває засадничий постулат: орієнтування політичних аспірацій (вимагань) держави чи народу на стан її (його) мілітарних можливостей.

Основними складовими елементами мілітарного потенці-

лу належить вважати: геополітичне положення країни; силу її населення з його духовними та фізичними властивостями; економічну силу країни; державно-політичний поступ країни в аспекті впливу історичних процесів; комунікації, транспорт, організацію запліля; організаційні форми та вартість збройної сили країни в їх еволюційнім розвитку; рівень та квалітаивну вартість технічного і матеріального забезпечення збройних сил країни і т. д.

В сучасній добі, коли прагнення людства знайти такі форми співжиття, що виключали б звернення до збройного зусилля як радикального фактора права, є ще далекі від практичної реалізації, мілітарний потенціал треба вважати найповнішим виявом, комплексом повного напруження всіх можливостей країни (народу) в обороні власної самотвості.

III. Складові елементи мілітарного потенціалу України.

Геополітичне положення України належить прийняти за один з основних елементів її мілітарного потенціалу. Воно створило передумови розвитку української державності в історичній перспективі, але воно пізніше у зв'язку з негачією інших факторів державного існування України було причиною упадку її державності.

Положені на шляху імперіальних аспірацій Москви до володіння в першій мірі Чорним морем, українські етнографічні землі мають довгий до 700 км. граничний з нею пас, не позначений жадною натуральною перешкодою. (В мові військової, це можна було б представити в той спосіб: при повнім напруженні сил москалів (та 100,000,000 природних москалів) могли б виставити на кожний км. українсько-московської границі

ВІСТІ З Н. Т. Ш.

Від секретаріату НТШ. — Щоби познайомити наше громадянство з життям і працею найстаршої української наукової установи, Наукового Товариства ім. Шевченка, (в скороченні НТШ) секретаріат НТШ в Нью-Йорку буде подавати періодично в цьому часописі вістки з НТШ, подаючи в них цікаві для українського загалу відомості з минулого й сучасного того Товариства. Н. Т. Ш., яке було провідною всеукраїнською установою до війни, займає також тепер важливе становище в культурній житті нашого громадянства поза межами рідного краю. Воно далі творить наші культурні цінності непоміняючої вартості, й далі репрезентує українську науку перед чужинцями. Про цю важливу роботу наше громадянство повинно бути постійно інформоване.

Організаційна сітка НТШ. — Примусене покинути місце свого постійного осідку — Львів, НТШ осіло часово в столиці Баварії, Мюнхені, осередку нашої еміграції в останніх роках. Поза центром в Мюнхені, під цю пору існують відділи НТШ в країх, де є більша кількість членів Товариства, а саме тут, в Злучених Державах, в Голандії й Канаді. Притому встановлено утворення відділів у Франції, Аргентині й Австралії. В інших країх (Англія, Бельгія) є уповноважені НТШ. Основною Товариства є члени-науковці, звані „дійсними членами“, які згуртовані по своїм науковим спеціальностям в трьох секціях: історично-філософській, філологічній й математично-природничо-лікарській.

Американський Відділ НТШ. — Від 1947 р. існує в Злучених Державах Американський Відділ НТШ на основі грамоти (чартеру), виданого ньюйорським стейтовим урядом. До недавня той Відділ гуртував членів Т-ва в цілій Північній Америці, отже й Канаді. Після виникнення окремого Канадського Відділу, його діяльність обмежується до З. Д. До відділу цього відділу належать: проф. Микола Чубатий, голова, д-р Роман Осінчук, секретар, о. Лев Чапельський, парох Елизабет, Н. Дж., скарбник, та члени: проф. Роман Смаль-Стоцький, проф. Лев Окіншевич, д-р Микола Шлемкевич й проф. Ярослав Падех. До Контрольної Комісії належать: д-р Лука Мишуга, редактор „Свободи“ в Джерзі Сіті, голова, д-р Лев Добрянський, професор Джорджтаунського Університету в Вашингтоні, й проф. Матвій Стахів, редактор „Народної Воли“ в Скрантоні, Па. Домівка НТШ розміщується в Нью-Йорку 50 Чорч Ст., кімната 252. Урядування в Товаристві відбувається у вітрянці, четверги після полудня та цілу суботу. Адресувати письма слід так:

Shevchenko Scientific Society
Inc., 50 Church St., New York,
N. Y., Suite 252.

Члени Американського Відділу НТШ. — Членами Відділу є всі члени НТШ, чужинці й українці, які постійно мешкають на території З. Д. Зпоміж дійсних членів-чужинців суди належать: світові слави вчений, професор Принстон Уні-

верситету Альберт Айнштайн (від 1929 р.) й професор Колумбійського Університету Кларенс Манінг. З українців — давніших мешканців Америки належать: широко звісний американському науковому світові професор Стенфорд Університету Степан Тимошенко, його брат Володимир Тимошенко, професор того ж Університету, Микола Гайдак, професор Мінесотського Університету, Василь Галич, професор кафедри в Супіріор, д-р Мирослав Сенкус, директор хемічної лабораторії в Тер-Оті, Індіана, проф. Микола Чубатий, редактор „Юкрейнієн Квортерлі“, д-р Роман Смаль-Стоцький, професор Маркет Університету. З новіших прибульців належать університетські професори: Микола Андрусак (Стенфорд), Зенон Храпливий, професор Ст. Луїс Університету, Кость Кисілевський (Нью-Йорк), Василь Лев (Нью-Йорк), Юрій Мачук (Філадельфія), Ярослав Падех (Нью-Йорк), Володимир Січинський (Патерсон, Н. Дж.), Матвій Стахів (Скрантон) та д-р Роман Осінчук (Нью-Йорк) й д-р Микола Шлемкевич (Елизабет, Н. Дж.). Крім дійсних членів до Товариства належить багато звичайних членів, здебільшого кандидатів на дійсних членів, (молоді науковці) та членів-прихильників, які своєю вкладкою \$25 річно й датками підпомагають Товариству.

75-ліття НТШ. — Дня 5-го червня 1949 р. минуло 75 літ від перших заснованих загальних зборів Товариства (1874 р.) Українське громадянство вважає цей ювілей загальнонаціональним святом й обходить його по всіх країх, де живуть наші земляки. Святкування розпочали величаві ювілейні обходи в Нью-Йорку, Дітроїті й ін. місцевостях, а закінчить великий науковий зїзд у Мюнхені. Українські громади, де ще не було того свята, повинні утворити загально-громадські комітети й конечно відсвяткувати цей ювілей по змозі ще цього року, або на початку нового. Наші патріотичні громадяни не можуть забути, що ювілей НТШ це ювілей національного відродження українського народу. Це за великі роковини, що б їх поминути мовчанкою.

Єпископ Кир Іван Бучко, почесним членом НТШ. — Загальні Збори НТШ, верховний орган Товариства, які відбулися в Мюнхені 9 квітня ц. р. іменували одностайно Іх Експецеленцію Владика Івана Бучка, Апостольського Адміністратора українців гр. католиків в Західній Європі, почесним членом НТШ, відзначаючи тим його постійну, батьківську опіку над нашою наукою, а зокрема НТШ. Це відзначення дуже високе. Про те говорять призища всіх дотеперішніх почесних членів НТШ, яких досі було тільки 16. Це були найвизначніші українці за останніх 75 літ, духовні й світські з усіх українських земель, а саме: Володимир Антонович, Іван Верхатський, Сидір Воробкевич, о. д-р Василь Гаджега, Іван Горбачевський, Сидір Громницький, Михайло Грушевський, Олександр Коницький, Кость Левицький,

Іван Нечуй-Левицький, Микола Лисенко, Юліян Романчук, Степан Смаль-Стоцький, Осип Юрій Федькович, Іван Франко й Митрополит Андрей Шептицький. Кир Іван є під цю пору одним з живучих почесним членом НТШ. Між іншими його заслугами для Товариства слід відмітити княжий дар Ватикану для НТШ в минулих роках, який уможливив Товариству розгорнути широку наукову й видавничу діяльність.

Проф. Чубатий членом Академії Політичних Наук в Нью-Йорку. — Академія Політичних Наук в Нью-Йорку, що має свій осідок на Колумбійському Університеті, та громадстві вчених американців для студій питань біжучої американської політики запросила в свої члени проф. М. Чубатого, місто-голова НТШ та редактора „Українського Квартальника“. Академія Політичних Наук відбуває два рази до року свої публічні засідання, на яких обговорюються основні питання біжучої політики. Вона видає свої дві періодичні публікації: „The Political Science Quarterly“ та „Proceedings“. Це відзначення проф. Чубатого є з одного боку твердженням успіху його науково-інформаційної праці про Україну серед англо-сакського світу, а з другого боку доказом зросту зрозуміння справ України серед поважних політичних кол Америк.

Перший зшиток Енциклопедії Українознавства видрукований. — Появився перший зшиток Енциклопедії Українознавства, яку видає НТШ для відзначення 75-літнього ювілею свого існування. Ця книга є вислідом дволітньої, збірної праці около сотні найкращих українських вчених і громадських діячів. Вона дає науковий, хоч при цьому приступний для всіх, огляд цілого знання про Україну й буде настільною книгою кожного українця. Ця книга вийде також у чужих мовах. НТШ приймає замовлення на Енциклопедію й, на бажання, висилає проспект тієї книги.

Запрошення НТШ на ювілей Академії Нук в Конетикат. — В місяці листопада ц. р. Академія Нук в Конетикат, третя найстарша американська наукова установа, обходить 150-літній ювілей свого існування, на яке запрошено зпоміж українських установ тільки Н. Т. Ш. Є це великим відзначенням нашого Товариства, а зокрема його Американського Відділу, бо вона показує, що американський науковий світ належно оцінює працю НТШ та уважає його рівнозначним з іншими науковими установами світу. НТШ удержує з тією Академією зв'язок від десяти років. Виділ делегував на то свято свого голову проф. Чубатого.

Нові дійсні члени НТШ при-

Несамовита політична спілка

(Докінчення зі стор. 2-го)

виборах в 1945 р. О'Двайер самий умовлявся з Маркантонієм за підтримку при виборах і підстав, отже він не має причини нарікати на комуністів за опанування департаменту добродійності, бо вони панують там за його згодою.

Республіканська газета „Нью-Йорк Сан“ вийшла водночас з закидами проти Ньюболла Мориса, що його підтримує Ліберальна партія, яку теж опанували комуністи.

З усього того виходить, що „яке іхало, таке здобало“. Ні О'Двайер, ні Ньюболл Морис не є комуністами, однак один з них давніше, а другий тепер підтримує від комуністів на підставі умови.

Спілки великих партій з меншими це звичайне явище в кожній країні, отже ніщо дивне, коли таке трапляється в Америці. Бувають різні партії, які себе взаємно поборюють, однак, як прийде якийсь спільний ворог, тоді вони лущаються на якийсь час. Та коли мова про спілку з комуністами, все одно, посередню чи безпосередню, то тут справа виглядає інакше. Що Маркантонію не признається до комунізму, однак грає в комуністичну дудку, це не новина. Що він використовує міський департамент до доброї дієвості для дарунків бідним порторіканцям, які тисячами приїждять до Нью-Йорку і на яких Маркантонію розбудував свою силу, це загальнозвісне. Неміжне звисне теж, що департамент добродійності опанований комуністами, як донедавна були опановані ними ньюйорські підземні залізничі й загальний транспортний рух.

Одно тільки дивне, а саме, чому все те діється, за мовчанкою політичних противників колишнього посідника Ля Гвардії, і чому цього не виявив прилюдно давніше його наслідник, Вільям О'Двайер.

В один із своїх промов сказав недавно Віто Маркантонію, що О'Двайер чесна людина в приватному житті. Однак, коли йдеться про політику, то тут діло інакше. Виглядає, що може бути так, що особисто чесна людина може бути не-

Іхали до Америки. — З масою українських нових імігрантів прибули до З. Д. останні такі відомі вчені — дійсні члени НТШ: проф. Григорій Махів, проф. Михайло Ветухів, проф. Віктор Доманський й проф. Микола Міщенко. Щоб познайомити наше американське громадянство з цими й іншими, що прибули раніше сюди, визначними нашими членами, у „Вістях з НТШ“ будуть подані короткі інформації про них.

чесною в політиці. Проте й тут „нечесність“ має свої границі. Може бути нечесна політика, яка грозить небезпечкою одиницям, групі, або й партії. Коли ж йдеться про небезпечку для нації, тоді така нечесність треба осуджувати інакше.

Нечесна спілка з комуністами в ньюйорській, а теж і в загально-краєвій політиці, почалася вже давно. Практичні політики повинні знати, що іграшка з вогнем є завжди небезпечна. До того таке братання з комуністами є нічим іншим як прилюдним згіршенням. Раз заломиться мораль у високих колах, вона знищить мораль серед широких кол. На кого ж тоді спадє відповідальність за це, що може стати в критичному моменті трагедією цілої нації?

ПЕРЕГОВОРИ ДЛЯ ПОСТАНННЯ ЗБРОЇ ЄВРОПЕЙСЬКИМ ДЕРЖАВАМ

Вашингтон. — Уряд Злучених Держав веде переговори з вісьмома європейськими державами для постачання їм зброї вартості біліона доларів. Департамент стейту приготував начерк умов, однакової для всіх країн, які будуть діставати таку допомогу. Головне зобов'язання країн таке, що вони не мають уживати зброї призначеної на оборону Європи для скріплення своєї армії, тільки на цілі, які були умовлені в Пакті Взаємної Оборони з 1949 р. Умову вважається за обосторонній між Америкою й такими країнами: Бельгія, Голандія, Люксембург, Італія, Великобританія, Данія, Франція й Норвегія. Такої умови не підписують такі країни, що належать до Атлантичного Пакту: Кана-

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД
„СВОБОДИ“
Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 19.		Відділ:		Жертва:			
Відділ:		Жертва:					
Paul Wasek, передп.		\$ 5.00		186 Захорчений Павло		2.00	
Омелія Мильчук		3.00		186 Мушур Микола		2.00	
Д. Кузьма		3.00		186 Нагуй Микола		2.00	
Майя Зіла		2.00		186 Сидник Михайло		2.00	
Stephen Anthony, передп.		2.00		186 Ткач Стефан		2.00	
Gorlick Helen		2.00		186 Кучера Данило		2.00	
Anna Neugebauer		2.00		186 Тера Михайло		2.00	
А. Негрітц, передп.		2.00		186 Захорчений Матвій		2.00	
Володимир Ботулінський		1.00		186 Данил Іван		1.00	
Захорчук Антон		1.00		186 Кічула Іван		1.00	
Моканок Віра		1.00		186 Anthony Ottenbreit		2.00	
29 Andrew Englot		2.00		187 Дмитро Медейський		5.00	
45 Андрій Гомка		2.00		187 Іван Чупрун		2.00	
52 Лія Вавришин		2.00		192 Ангел Олексан		2.00	
52 Василь Бурко		2.00		204 Катерина Гагон		2.00	
52 Лія Трофимов		2.00		204 Григорій Салок		2.00	
52 М. Федорів		2.00		210 Антон Струн		2.00	
52 Іван Ньало		1.00		210 Михайло Верхоляк		2.00	
54 Василь Добчанський		2.00		235 Михайло Деніко		2.00	
57 Теодор Постоловський		2.00		235 Писенко Бобак		2.00	
66 Босій Василь		3.00		237 Киріч Михайло		2.00	
66 Лізарчук Іван		2.00		241 Корнило Фірман		2.00	
66 Цимель Ілія		2.00		245 Писенко Сабат		2.00	
66 Вереснік Кирило		2.00		258 Юрій Жук		2.00	
66 Фединак Леон		2.00		274 Писенко Стефан		2.00	
70 Антон Малюца		2.00		279 Микола Оленчук		3.00	
76 Петро Салун		2.00		281 Іван Догань		2.00	
76 William Salsaban		2.00		286 Михайло Яношак		2.00	
76 Іван Третак		2.00		291 Бовк Михайло		1.00	
76 Іван Дубей		1.00		292 Яцько Демчук		2.00	
80 Ласковий Іван		2.00		298 Д-р Корнило Савицький		2.00	
84 Петро Дудко		2.00		298 Михайло Дуляк		2.00	
94 Дмитро Василь		2.00		305 Микола Батіг		2.00	
96 Іван Лапінський		2.00		305 Михайло Тихоневич		2.00	
106 А. Копицький		2.00		305 Микола Максимчук		2.00	
119 Марія Овук		3.00		305 Дмитро Гайдамака		1.00	
121 Леон Голіат		2.00		315 Осип Вілоган		5.00	
130 Нестор Степан		2.00		320 Микола Яремко		2.00	
133 Теодор Шатинський		2.00		324 Кухарський Петро		2.00	
133 Микола Лін		2.00		334 Г. Котик		2.00	
146 Т. Кондальський		2.00		347 Павло Старжевський		4.00	
155 Анна Писук		2.00		351 Іван Козар		3.00	
155 П. Шумський		1.00		351 Іван Гальчак		3.00	
156 Новак Василь		2.00		353 Микола Васильок		5.00	
158 Ісук Микола		2.00		353 Михайло Кметь		2.00	
158 Мачук Юсеф		2.00		361 Мазурик Григорій		2.00	
158 Півторочий Іван		2.00		379 Володимир Камуба		2.00	
		2.00		388 Тр. Лебінш		2.00	
		2.00		474 Марія Кієль		2.00	
		2.00		477 Іван Волошин		2.00	

да, Португалія й Ісландія, бо вони не домагалися зброї для оборони на підставі загальної програми.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

(Політичне платно огол.) (Політичне платно огол.)

ЗА ЧИ ПРОТИ?

його влади на цілий ряд неросійських народів, ствердив, що „наша нація справді поносить велику відповідальність за це“, та що він, сенатор Доллес, „не спочине в своїх намаганнях скинути цей тягар відповідальності за помилки минулого, що принесли таку безмірну трагедію багатьом мільйонам Бого-боязливих народів“.

Немає сумніву, що цю заяву сенатора Доллеса з новими надіями на краще майбутнє привітають всі поневолені народи, зокрема наш многострадалий український народ. Але ці твердження сенатора Доллеса зобов'язують і нас, американських українців. Нашим святым обов'язком тепер є допомогти сенаторові Доллесові здійснювати ці його погляди і переконання, дати йому всю можливу тільки нашу підтримку та виявити йому наше довіря нашим голосуванням в дні 8-го листопада.

Сенатор Доллес ствердив, що ми всі повинні працювати разом для одного світу та для волі для всіх. Ми не сміємо пропустити ніодної нагоди, де ми цієї нашої співпраці не виявили б. І такою нагодою будуть без сумніву вибори в дні 8-го листопада.

Між нами, на жаль, ще часто подибується людей, які вважають, що „без них обійдеться“, що за них зроблять інші. Таке наставлення є наскрізь фальшиве, бо хто не допомагає, той шкодить. В теперішній великанській боротьбі між союською диктатурою, що змагає до запанування над світом та поневолення всіх народів, і демократичним світом волі, є необхідні кожні руки і кожний голос. Тут без нікого не може обійтися. У-

явіть собі, що так сказав би кожний ворог комуністичної диктатури, кожний приятель нашого американського способу життя під час наших виборів. І тоді, як ми всі сиділи б дома в переконалих, що без нас обійдеться, всі наші противники, хоч їх тільки мало горстка, вони напевно без нас вибрали б свого представника на те, щоб опісля нам диктувати та накидувати свої думки.

В теперішньому положенні між нами не сміє бути невірних. Ми є за або проти. Або є за далекою рішучістю нашої закордонної політики протисовєтської експансії, за дальшим скріпленням нашої оборони та дальше об'єднання всіх демократичних народів проти більшовицької агресії, або ми є проти цього. Або ми є за дальшим скріпленням наших волностей, нашого добробуту й нашого прогресу, або ми є проти них. Або ми є за поліпшення нашої адміністрації та за зменшення наших національних витатків, або ми є проти цього. Або ми є за дальше поширення закону про допущення скитальців до цієї країни, або ми є проти того. Становище до цього ми маємо виявити під час виборів в дні 8-го листопада. Якщо ми є за згаданими справами, ми голосуватимемо на сенатора Джана Фостера Доллеса. Якщо ми не будемо голосувати на сенатора Доллеса, або якщо ми не будемо голосувати взагалі, це означатиме, що ми є проти цього.

Тому в день 8-го листопада всі до виборчих урн і всі голосують на сенатора Джана Фостера Доллеса, Ров „А!“ (огол.)

УВАГА! — НЮАРН І ОКОЛИЦЯ!
СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ
ОСЕРЕДОК В НЮАРКУ
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
в 7-му річницю створення Української Повстанської Армії
В НЕДІЛЮ, 6. ЛИСТОПАДА 1949
В УКР. ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J.
Поч. в 8 год. веч. — Вступ за добровільними датками.
В програмі: реферат в англ. мові ака. І. Романюки, в укр. мові проф. Саган, доповіді та виступи хорів: міського при О.О.Ч.С.У. (відділ в Нью-Йорку) під диригентурою п. Р. Набережного та мужеського під диригентурою п. М. Добиша.
Панорама за подягами білків У.П.А. відбудеться, в укр. мові, церкві в 12 год. в православної церкві в 10 год. рано.

Закон про відшкодування

(Докінчення зі стор. 2-го)

дати всі тюрми й кацети з поданням дат часу побуту), ким був звільнений, де по звільненні мешкав (подати адрес і зону), коли виїхав з Німеччини, чи має документи з кацет, чи звернений до Міжнародної Комісії в Мюнхені при Гете Штр. Для ясності всім подаю, що в Мюнхені при Державній Комісії для правово й політично переслідуваних баварського правління була створена Верифікаційна Комісія, зложена з представників поодиноких народів, яка приймала й усувала з рядів політв'язнів в залежності від їх політичного характеру. І саме мені припала честь з рамені Л. У. П. В. впродовж чотирьох літ заступати інтереси наших політв'язнів перед Державним Комісаріатом, тому у всіх ваших сумнівах чи неяс-

ностях пишуть на подану адресу. Звертаю увагу, що фальшиві дані про побут в кацеті, чи продовження часу перебування можуть лишень петентові пошкодити, бо Державний Комісаріат розпоряджає картами з усіх німецьких концтаборів. Деякі в'язні стидалися подавати як причину арештування — Расешанде. Вияснюю, що це є теж жертва гітлерівського законодавства і згідно з інтерпретаціями Комісії такі особи вважаються за політв'язнів.

Повищений закон же виконавчого розпорядку німецького правління і він вирішить про технічне його переведення. Нема сумніву, що це вкотре наступить, а цей час використайте на своє оформлення.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Перший виступ Українського Оперного Ансамблю.

Неділя 16 жовтня у нас пройшла з великим ентузіазмом. Перший виступ Українського Оперного Ансамблю вийшов блискучо! Численна публіка охоче вітала шановних артистів-співаків і їх музичного керівника Богдана Пюрка.

Я не всілі писати музичної оцінки прямо тому, що мене теж охоплює загальний ентузіазм разом з цілою аудиторією. Годі за перший раз в такому випадку керуватися музичними речами, коли жартують на струнах душі захват і сентимент. Тому мої слова будуть загальним признанням для цілого концерту.

Атмосфера цього першого виступу Оперного Ансамблю, була перш за все оточена авреолою обопільної сердечності між публікою і артистами. Співаки це божі птиці і бажають загального тепла і сонця і в цьому виступі було те тепло і прихильність аудиторії до співаків. Було так, що співаки у своїх піснях передавали усі свої сердечні почування, співаки з великим піднесенням, а рівночасно вдячна аудиторія гарячою сердечністю відплачувала своїм співакам-солов'ям!

Концертна програма була широко змістовна, почавши від українських народних мотивів до найвищої класики своєї і світової.

Були сольові виступи Михайла Мінського, цінного баритона, на якого вже з інших його виступів музична критика звернула пильну увагу. Сьогодні він студіює і приготується до опери під керівництвом доброго знайома голосу. При добрій і пильній праці можна сподіватися світлих успіхів в музичній кар'єрі

шановного співака. В недільному концерті співав він „У мене був коханий рідний край“ Лисенка, арія з опери „Кармелюк“ Костенка і „В гаю зеленім“ Ніжанковського.

Лідія Горн, драматичний сопран, тільки що вступила на американську землю, як припала душою до композиції Гайворонського „Як їхалам з Америки до дому“. Потім же співала арію Сантуцци з опери „Кавалерія Рустікана“ Маскані і вперше ми почули арію з української опери-казки „Івасик Телесик“ Фоменка. Артистка посідає плеканий голос з добрим драматичним оформленням.

Михайло Ольховий, бас, у своїй голосі і виконанні передає дуже оригінальну бродушність і легкий та прихильний гумор. Його репертуар складався з арії з опери „Тарас Бульба“ Лисенка, „Ой у полі верба“ Ярославенка і „Казав мені батько“ Лисенка. За його теплої в голосі і чистий гумор, аудиторія викликувала його багато разів.

В українському костюмі у першій часті концерту явилась на сцені, наче квітка з рідного поля, Наталка Носенко і проспівала „Вечірню пісню“ Стеценка і дві народні пісні Чижика. Голос у неї ліричний, сопран дуже милої краси і особливо добре і теж з гумором передає „Чечотку“ яка була їй дуже до лиця і припала усім до вподоби.

Ігор Зайферт! Ох, цей високий романтичний тенор! Він прямо ласкає слухачів душі, коли співає українську лірику, як „Із сліз моїх любко зродилося“ Сичинського. Потім же „Дума про Ничая“ Сичинського. Очевидно, аудиторія його, як і попередніх співаків, викликала бурями оплесків по кілька разів.

Першу частину концерту закінчено цілим ансамблем, пластовими піснями. Це композиції патріотичного характеру, які написав знайомий загально українським кругам д-р Василь Витанський, до слів Ю. Пясецького і Р. Купчинського: При Ватрі, Лісова Пісня і Віють Прапори.

Друга частина концерту почалась дуетами із світової слави опер. Михайло Мінський і Наталка Носенко співали дует з „Паяців“ Леонкаваллі. Ігор Зайферт і Лідія Горн — дует з опери „Тоска“ Пуччіні. Слід зазначити, що усі оперні арії і дуети були співані в українській мові і це з окрема було великою новістю.

Дуже блискучо вийшов цілий ансамбль у жартобливих піснях основаних на народних мотивах і тексти. Ці жартобливі пісні артисти передали з надзвичайним гумором і були вони дуже близькі українській душі. Закінчено програму куплетами Барінка (Зайферт) на тлі цілого ансамблю з опери Штрауса „Барон Циганів“. При фортепіано давав безоконечну і дбайливу підтримку своїм співакам, музичний керівник ансамблю — Богдан

Голоси Читачів

3 приводу вистави української графіки

Майже всі ми відчуваємо потребу відвернути увагу від буденщини, іноді сірого, нецікавого життя, буття й звернутися до іншого світу — мистецького світу. Один бачить цей світ у красній літературі, другий в архітектурі, скульптурі, малюванні; цей в поезії й музиці, той у театрі, кінематографії, фотографії, чи тим подібнім полі, що зв'язує різні галузі мистецької творчості.

І хоч мистецтво як таке єди-

не, виявив творчого духа є тисячі, і мабуть завжди цілком мистецтва було й є творення краси. Коли цей, що працює фарбами, чи різьбить на камені, або ще іншим складач на струнах, чи в ритмі слів має можливість, творчу силу, викликати це естетичне враження на глядача, чи слухача, тоді він мистець, творець краси.

Щоби мати нагоду відорватися на кілька годин від буденщини, щоби зацікавитися виявами творчого духа й оцінити працю мистців, скрізь по Америці призначено тижень 1—7 листопада American Art Week.

Якже ж мило й интересно довідатися, що й український творчий дух не дремав тут на імміграції. Бо от в часі того тижня буде відкрита в Публічній Бібліотеці в Нью-Йорку виставка сучасної української графіки. Експонат на цю виставку зібрав мистець „Свято-слав“ Гординоский, що також написав до Українського Квартальника в англійській мові

ПОДЯКА

Почувалось до милого обов'язку, зложити щире українське „Спасибі“. Вп. Пам'ятку Прудкусам з Врукліна за безinteresну допомогу в переселенні нас з Австрії та Німеччини до З.Д.А.

Цікавих, що до їхньої тихої, мурваліної праці при переселенні українців до З.Д.А. відіслалося до статті, поміщеної нашими скитальцями в Австрії в одному з чисел „Нового Шляху“, канадського тижневика з 1948 р. п. з „101 Афідавіт“. Коли візьмемо пі, увагу факт, що на протязі двох років, наші Добродії-Спонзори перебули тяжкої хвороби й не працювали, а жили з маленької зарплатної плати знайомих українців сина Богдана, спортивного організатора й члена СТ. „Україна“ в Європі, а від 3 років мешає в Канаді. Родина українського Спортивного Клубу в Нью-Йорку, до їх заслуги, при акції переселення могутньою та ставлять їх на першому місці серед усіх українських родин З.Д.А. їх праця, при допомозі ЗУДАК-у в справі переселення українських скитальців, підносить їх на найвищий вершок слави, а їх добрі діла, як гостинне прийняття, допомога в підшукуванні мешкань й праці нам всім перейдуть до української історії, нової імміграції, як вірний наслідок прийшлим поколінням. Не від речі буде довести до відома всіх українців факт, що мимомолоду здоров'я, втраченого в комуністичній тюрмі в Вансській Ви-

Юлія М. Шустакевич.

ЧИТАЙТЕ УКРАїнські ЖИТТЯ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Вислати Святочні Картки на Різдво до рідні і знайомих — це старий звичай. Замовляйте отже тепер ці гарні Святочні Картки з українськими різдвяними побажаннями у формі книжечки з конвертом

Ціна одної картки 15 цт., 12 за \$1.50.

Замовлення враз з належністю слати до:

“SVOBODA”

P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

П. С. Щоб оминити опізнання просимо залучувати моні-ордер разом з замовленням.

ТАРЗАН, ч. 2212. Чедвик роззброєний.

Перестрашений криком, який спливав кров у жилах, Чедвик повернувся й побачив Мімбу.

Однаке вид опаленого сонцем велетня, спадаючого з дерева, приневолив його схитрити.

На відгук Чедвикового вигуку Мімба повернувся взад-

Миттю кріс провідника опинився в корчах.

Спортові Вісмі

ПЕРШИЙ ВИСТУП У. С. К.-у В ГРАХ ЗА ЧАШУ АМЕРИКИ.

В неділю, дня 6. листопада 1949 відбудуться великі футбольні змагання У. С. К.-у (Нью-Йорк) з Prague A. F. C. (New York) з цикло гор за чашу А. меріки.

Початок змагань: точно в год. 2:30 після полудня. Змагання відбудуться на Hunts Point Stadium (Bronx, N. Y.)

Доїзд до грища: З Grand Central Station 42nd St. береться Lexington Ave. Subway, що йде до „Pelham Bay“ (локал) до Hunts Point Ave. Station (163 St.), де береться трансфер 24 на Bus 163rd St. „Crownstons Bus“, яким їдуть на схід до грища.

ще в минулому році цікаву статтю про українське графічне мистецтво.

Побажанням було б, щоб теж появились зараз статті на подібні теми, щоби познайомити нас загалом з цим так мало знайомою галуззю українського мистецтва. Писане слово з виставкою причиниться чимало до культурного виховання не одної й не однієї з нас.

Марія Л. Семеніна, Нотлей, Н. Дж.

Нові іммігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету ко- раблем „Дженерал Тейлор“ в дні 7-го листопада:

Абрамук Василь; Бутко Василь, Братчик Павло, Фешур Антін; Франт Василь, Марія, Анна; Галанюк Йосиф, Ярослав; Горб Павло, Юлія, Олександр, Людмила; Галавай Василь, Йоган, Генрик, Теодор, Софія; Гаецкий Іван; Івасків Аркадій; Козак Петро, Анна, Роман; Лемішка Олександр, Марія, Орися; Лещук Михайло; Луцишин Федір; Луцинький Микола; Маркевич Олександр; Мельничук Петро, Мирослав; Міх Василь, Катерина; Мігнович Василь, Ничай Микола, Пасюк Анна, Наталія, Ольга, Гелена, Юрій; Пастушевич Омелян; Подлуський Марія; Прапко Василь; Пундзяк Іван, Розалія, Гелена; Романюк Іван; Самус Прокій; Стеренчак Михайло; Таний Микола; Вайлак Володимир, Вознюк Арсеній, Марія, Лідія, Софія; Вробель Войтїх; Загородний Ярослав; Закревський Андрій, Кусмин Йосиф, Бучма Евген; Чернюк Михайло; Дубас Микол; Горб Максим, Матрона; Гавилець Василь; Горайський Іван; Едліцький Миколай; Кучма Мирослав; Куз Іван; Лозинський Олександр; Мишин Марко; Романів Омелян; Вупіс Стефан.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАїнського НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОРОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОВЕДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОШУКУВАННЯ

МИХАЙЛО ВАПЧАК і сестра ЯНІШКА, родом з села Медови, пов. Бережани, пошукує рідних і знайомих. Хто знає про таких, або вони самі, прошу голоситися на адресу: STANLEY SELINSKY, R. F. D. 2, Sterling St., Hicksville, L. I., N. Y.

Пошукую двоюрідних братів ВАСИЛЯ ШАПОВАЛА і АНДРІЯ КОРНИЧУКА, котрі походять із Київщини, і своїх знайомих ДАНИЛА ХРЕСНОКА та ДМИТРА ПЯТИСРІБСЬКОГО також із Київщини. Хто знає про них, або вони самі, прошу повідомити на адресу:

IWAN POPYK, Hostel Trenley Park Sturry, Canterbury, England.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF, 223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697. Острів догочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуть жид лікуємо без операції. Переводи мо аналізу крові для подружжя до зволі. — Офісний година: Щодня від 10 ран до 7 вечір. В неділі від 11 ран до 1 пополудні.

FLORIDA

Тепер багато людей приїждять сюди купувати. ДОМІ, ФАРМИ, БІЗНЕСА. Якій маємо від \$5,000 до \$200,000. Не забудьте перше зайти до свого брокера.

ІВАН ВОРОНА, Reg. Real Estate Broker, 7595 North Miami Avenue, MIAMI 38, FLORIDA, Phone 7-6433.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Подасмо до відомо членам Тов. ім. Михайла Грушевського, від 219, щоз бори відбудуться в суботу, 6. листопада, в укр. прав. галі, 875 Савт 19 вул., в год. 7:30 вечір. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагождення. — Г. Дорошенко, пресд.; А. Варан, кас.; А. Мудровський, секр.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

УКРАїнський ЮВЛЕР

ІВАН СІРЧИНСКИЙ, 2928 Poplar St., Philadelphia, Pa. Tel. SL 2-7602

З нагоди 30-річного істновання мого інтересу зняти ціну на 10 процентів на всі ювілейські товари, як: зарученні перстені для дівчат, шлюбні обручки, родинні і всяку срібну столову посуду. Український Тризуб для мужчин і жінок. Всі товари гарантую. — Українці, пам'ятайте на клич: СВІТ ДО СВОГО!

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL HOME, COMPLETELY AIRCONDITIONED, ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ

NEW JERSEY, ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ, ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАРІКАЩА

У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі: JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET, cor. Warren Street, JERSEY CITY, 2, N. J. Tel. BErgen 4-5131

Повідомляю: Шановне Громадянство, що я відкрив

ДРУГИЙ ОФІС

з обширною і новомодною КАПІТЦЕЮ

для обслуги похоронів.

Ціни помірковані.

Кличте в день і в ночі:

В. Володимир Пархуць

439 East 5th Street, (між Ave. A і Першою) New York, N. Y.

Tel.: ORegon 3-2057, або BiGelow 3-3114

ІВАН БУНЬКО

УКРАїнський ПОГРЕБНИК, заради погребань по \$150, ціні так низькій як ОБСЛУГА НАРІКАЩА.

JOHN BUNKO, Licensed Undertaker & Embalmer, 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer, 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАїнський ПОГРЕБНИК

Занімається похоронами в БРОУК, БРОУКЛІН, NEW YORK і РОКЛІЦЬК

129 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY

Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL, 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y.

Tel. MEtrose 5-6577

УКРАїнські СТИННІ КАЛЕНДАРІ

НА

1950

РІК

- У гарних кольорах
- Календаріом друковане українською мовою
- Свята означені чітким червоним друком

Ціна 30 ц. один

На С. О. D. не виснавлено.

Належність треба посылати разом із замовленням.

ХРИСТОС НА ГОРІ ОЛИВНІЙ, ЗИМОВИЙ ВИД, ОСІНЬ НА ФАРМІ

- [] Фарма
- [] Дівчинка збирає цвіти
- [] Хата, навколо цвіти
- [] Дівчинка з псом
- [] Гарний вид фарми. Діти, кури свині, пс
- [] Діти їдять на санках у зимову пору

- [] Слава во вишних Богу
- [] Наталка Полтавка
- [] Тайна вечера
- [] Вішвар пасе віселі
- [] Матір Божа Неуставочі Помочи
- [] Святе семейство
- [] Фарма. Діти годують качки

- [] Зимовий вид
- [] Христос добрий пастир
- [] Серце Ісуса Христа
- [] Діти, що їх ангел стереже
- [] Серце Пресвятої Діви Марії
- [] Свята Родина

- [] Гарний вид фарми
- [] Дитина в ліжку, ангел охороняє
- [] Різдво Христове
- [] Діти, дівченка, св. Николай приніс дарики.

- [] Св. Николай роздає дарики дітям
- [] Гетьман Мазепа
- [] Our Lady Fatima

Замовлення слати на адресу:

“SVOBODA”

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.